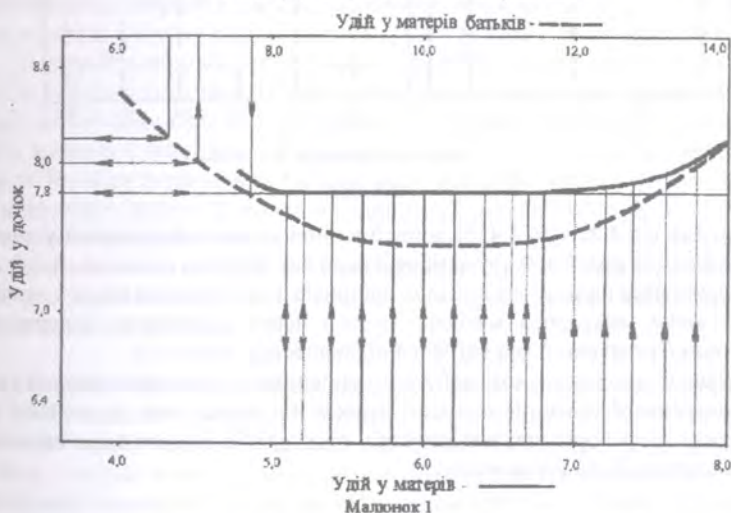

МАТЕМАТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОПТИМІЗУЮЧОЇ СЕЛЕКЦІЇ
ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Інститут тваринництва центральних районів УААН

Для проведення оптимізуючої селекції голштинів були встановлені математичні рівняння між середньолактаційними показниками надою та вмісту жиру в молоці 105 первісток залежно від цих же показників у корів-матерів та матерів 105 різних батьків, які описували їх спадкову активність у дочок залежно від рівня молочної продуктивності та нормованого розподілу в стаді. Дослідженнями встановлено, що локомотивна функція підвищення надою у дочок до 7800 кг (мал. 1) спостерігалася за його коливання у матерів у межах від 5200 до 6700 кг молока за максимального потенціалу удою у матерів батьків 7750 кг молока.

Середньолактаційний удій дочок в залежності від його потенціалу у матерів батьків та матерів, тис. кг

При цьому різниця між надоем матерів батьків і матерів коливалася від 1050 до 2500 кг молока. Її подальше збільшення не вписувалося в характерну для стада генеральну сукупність, що дестабілізує впливало на продуктивність, резистентність, плодючість та конституційну міцність нащадків. При цьому, чим меншою була різниця за надоем матерів та матерів бугаїв, тим краще ця ознака успадковувалася у дочок. Тому для оптимізації селекції голштинів за ознакою надою потрібен диференційований підхід з урахуванням його найменшої різниці у батьків, яка в нашому випадку не повинна перевершувати 1050 кг молока. Наприклад, за потенціалу удою плідника 9,85 тис. кг молока, його слід використовувати тільки на маточних стадах з надоем

від 8,8 до 9,85 тис. кг молока; за 8,8 – від 7,75 до 8,8 тис. кг; за 7,75 – від 6,7 до 7,75 тис. кг; за 6,7 – від 5,65 до 6,7 тис. кг; за 5,65 – від 4,5 до 5,65 тис. кг і за 4,6 – від 3,55 до 4,6 тис. кг молока, відповідно.

Найбільш стійко жирномолочність успадковувалася дочками починаючи з 3,8 до 4,2% жиру в батьків (мал. 2).

Малюнок 2

В межах від 4,21 і до 4,45% жиру ймовірність його підвищення у дочок зростала якщо за вмістом жиру відібрані пари батьків були однакові. В той же час використання на маточних стадах плідників з потенціалом жиру в молоці 4,46% і вище, виявилось малоефективним через відсутність можливості локомотивної генетичної функції його підвищення у дочок.

Виявлені закономірності, мабуть, є основними причинами невдалої тривалої попередньої селекції молочної худоби на підвищення молочності та жирномолочності корів при використанні плідників із занадто великим потенціалом молочної продуктивності.

УДК 636.22/28.082.11

М.І.БАЩЕНКО, Л.М.ХМЕЛЬНИЧИЙ
ЛІНІЙНА ОЦІНКА ЕКСТЕР'ЄРУ КОРІВ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ
ПОРОДИ

Черкаський інститут агропромислового виробництва УААН

Кращою породою, що традиційно розводиться в умовах України, для виробництва молока і м'яса, є симентальська. На сучасному етапі селекції цієї породи особливої ваги набуває застосування методів, які дозволяють об'єктивно та вірогідно оцінити фенотип і генотип племінних тварин.